

Van binnen naar buiten

Jouw rol als docent in transitie

**Pyt de Vries
Bianca Dusseljee
Menno Wierdsma**

Firda

SustainaBul MBO

INHOUD

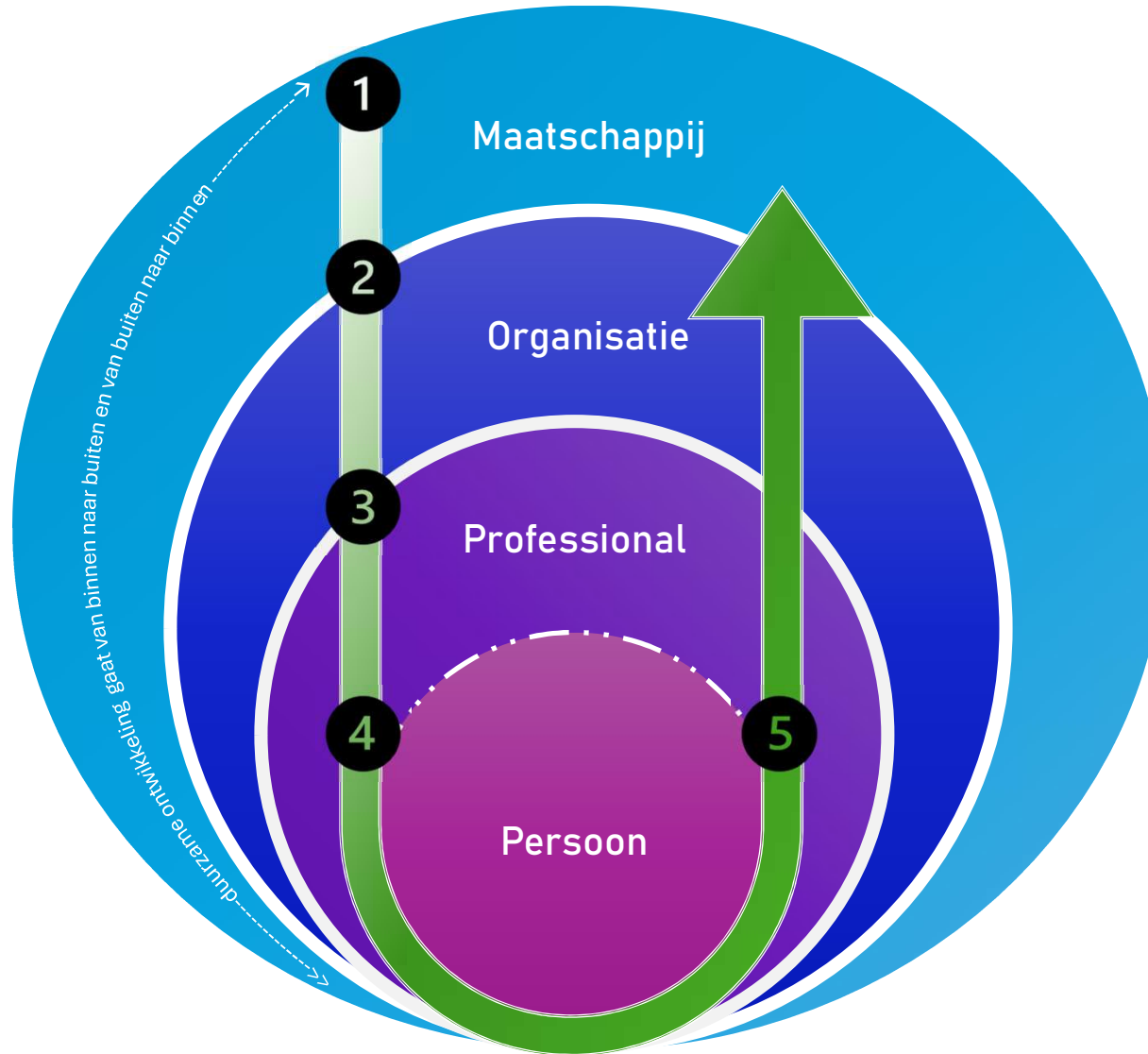
Delen – in gesprek – uitwisselen

Van buiten naar binnen

- 1. Transitie in vakgebied
- 2. De rol van onderwijs
- 3. De rol van docent

Van binnen naar buiten

- 4 + 5. Bespreken van eigen professionele en persoonlijke ontwikkeling

Van buiten naar binnen

- De maatschappij veranderen we in hoog tempo,
- het onderwijs verandert mee,
- de rol van docent is in ontwikkeling.

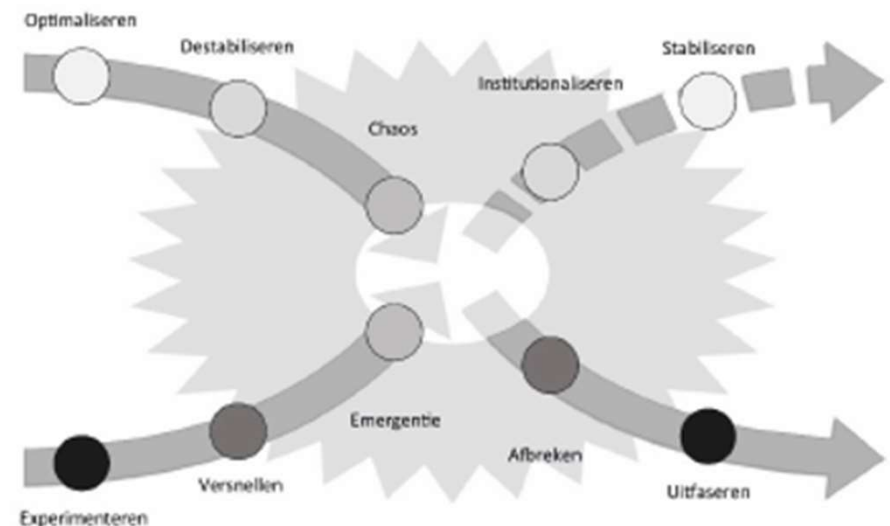
Transities in maatschappij en economie

Transitiedenken: de X-curve

Een **transitie** is een fundamentele structuurverandering van een maatschappelijk (sub)systeem die plaatsvindt over een langere periode (één à twee generaties, dus 25-50 jaar).

Het gaat om een transformatieproces waarbij een samenleving, economie, of een specifiek domein (zoals energie, landbouw of mobiliteit) overgaat van het ene dynamische evenwicht naar het andere.

drift for transition

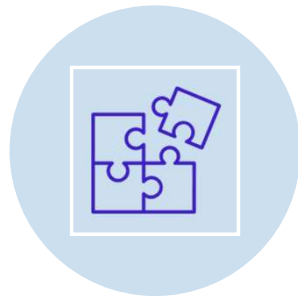

Figuur 1: Duiding staat van transitie op de x-curve

Rol voor het onderwijs

SAMENLEVING VERANDERT –
ONDERWIJS BEWEEGT MEE

ER WORDT GEZOCHT NAAR
NIEUWE MANIEREN VAN LEREN,
OPLEIDEN EN BEGELEIDEN

DOCENTEN ZIJN
SLEUTELFIGUREN IN DEZE
VERANDERINGEN

Van kennisoverdracht naar
**co-creatie met het
werkveld** (PPS, living labs).

Van vaste curricula naar
**flexibele,
gepersonaliseerde
leerpaden.**

Van doceren naar
**begeleiden, coachen en
verbinden.**

De rol van docent

De docent van de toekomst is niet alleen ‘*kennisbron met krijtbord*’, maar ook:

- **Innovator:** vernieuwt het onderwijs samen met studenten en bedrijven.
- **Verbinder:** legt bruggen tussen theorie en praktijk – helpt mede *betekenis* te geven aan wat er ervaren wordt in het leren
- **Reflectieve professional:** denkt na over zijn of haar rol in verandering. Niet alleen over *wat we doen*, maar ook *wat het met ons doet*
- **Zelf óók lerende**

Begeleiden in én van ontwikkeling

Begeleiders, zoals docenten, werkbegeleiders en teamleiders leren en ontwikkelen net als hun studenten, in een voortdurend ontwikkelende omgeving. Dit vraagt

1. Pendelen tussen tussen verschillende ontwikkelingen (studenten, werk, zichzelf) en daar ruimte en richting aan geven
2. Omgaan met een breed scala aan begeleidingsdoelstellingen en reacties van studenten.

Begeleiders hebben **wendbaarheid** en **gevoeligheid** nodig om te beoordelen wanneer ze richting moeten geven en wanneer ze ruimte moeten bieden aan studenten om te leren (Khaled et al., 2021). Afgezien van wat onderzoek (Glaudé et al., 2018; Khaled et al., 2021; Dusseljee et al. 2023; Mikkonen et al., 2017), is meer inzicht gewenst.

Khaled et al. (2021) hebben bijvoorbeeld aangetoond dat begeleiders druk voelen om studenten de ruimte te geven om te leren, maar er niet altijd **1) aan toekomen om die ruimte te bieden vanwege de werkdruk of 2) gewoon niet weten hoe.**

In gesprek

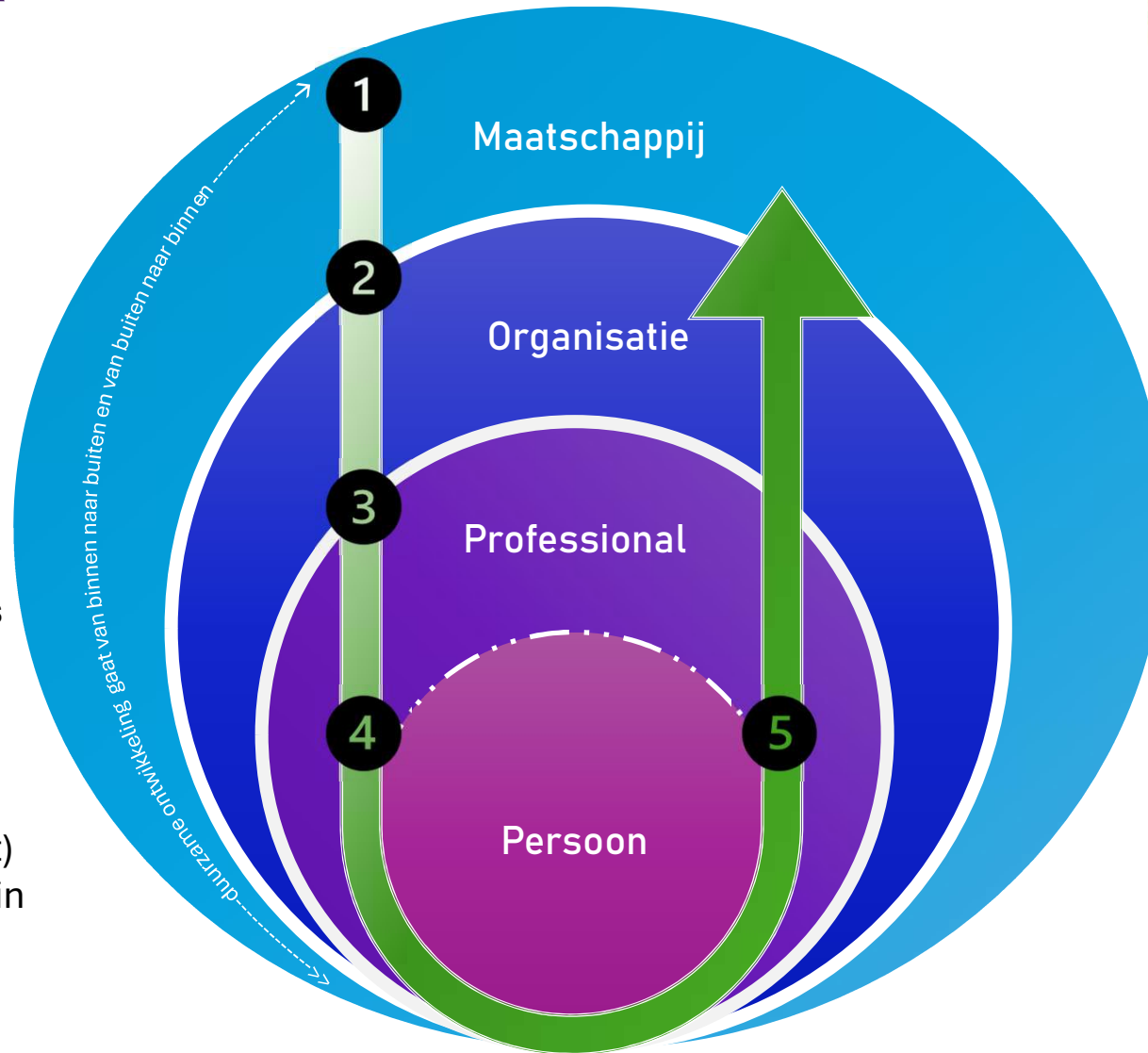
Delen – in gesprek – uitwisselen

Van buiten naar binnen

1. Welke transitie zie je in jouw vakgebied?
2. Wat vraagt dat van het onderwijs?
3. Wat betekent dat voor jouw rol als professional?

Van binnen naar buiten

4. Hoe ervaar ik mijn rol als professional in transitie? Wat doet dat met mij als persoon?
5. Hoe geef ik (op dit moment en in de toekomst) mede vorm aan onderwijs in transitie?

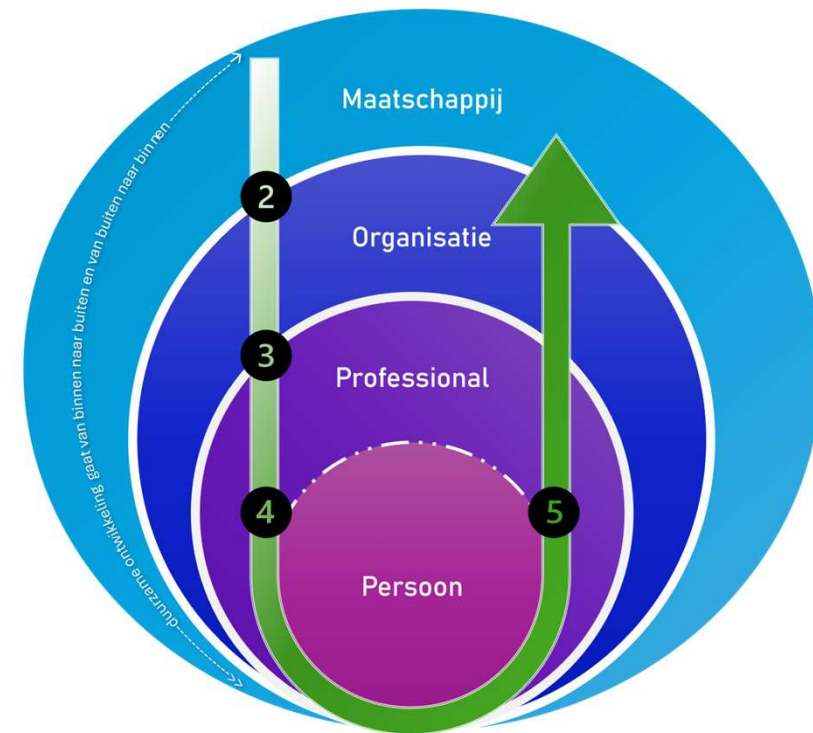

Van binnen naar buiten – in gesprek

Wat houdt jón bezig?

Zie jij een rol voor jezelf in deze transitie of heb je die misschien al? Wat komt er in je op als je daaraan denkt?

- ♣ Waarom komt dat in je op? (Is het bv. wrijving, emotie, ambitie)
- ♣ Heeft dat met jezelf als persoon, professional te maken? Wie je bent? Of meer met wat er buiten jou in het team of de organisatie gebeurt?
- ♣ Heb je het idee dat jou iets te doen staat? Of vind je dat anderen er iets mee zouden moeten? Wat dan?
- ♣ Gebeurt er al iets? Wat is volgens jou de volgende stap die jij hierin kan nemen? (kan, wil, én durf je die stap ook te nemen?)
- ♣ Ga je binnenkort ook iets doen, denk je? Of houdt iets je nog tegen? Vertel eens.

Uitwisselen

- Wat zijn jullie inzichten/ideeën/vragen?
- Wat heb je ervaren?
- Welke vragen zijn er nog?

Wat was de kwaliteit van het gesprek?

☆☆☆☆

Opnieuw deelnemen

Bedankt!

Pyt de Vries
Bianca Dusseljee
Menno Wierdsma

pyt.devries@firda.nl
bianca.dusseljee@firda.nl
menno.wierdsma@firda.nl

**IN TIJDEN VAN
VERANDERING**

**HOU HET HOOFD KOEL
EN HET HART WARM**

Loesje

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

References

Dusseljee, B., & Mazereeuw, M. (2023). Ruimte als het kan, richting als het nodig is: Een onderzoek naar ontwikkelingsgericht begeleiden van professionele wendbaarheid. *Didactiek voor Vak en Beroep*, 3, 90–99. NHL Stenden Hogeschool.

Glaudé, M., van den Bossche, P., Gijbels, D., & Raemdonck, I. (2018). Learning and development in the workplace: a literature review. *European Journal of Training and Development*, 42(5-6), 326-342. <https://doi.org/10.1108/EJTD-02-2018-0026>

Khaled, A., Mazereeuw, M., & Bouwmans, M. (2021). Pedagogic strategies at the boundary of school and work. In *Developing connectivity between education and work* (pp. 205-229). Routledge.

Mikkonen, S., Pylväs, L., Rintala, H., Nokelainen, P., & Postareff, L. (2017). Guiding workplace learning in vocational education and training: A literature review. *Empirical Research in Vocational Education and Training*, 9, 1-22.